

İLANCILIK REKLAM AJANSI 100 yılı geride bıraktı

1909'da kurulan İlançılık Reklam Ajansı bu yıl kuruluşunun 100. yılını kutluyor. Meydan Larousse'un sayfalarına dahi geçen bu kurumun dünü, bu günü ve yarını, İzidor Barouh, Yakup Barouh ve İlker Barouh ile görüştüm... Üç nesil, bir arada bir uyum içindeler...

Ester YANNIER

Yakup Barouh'un, "İlançılık sadece Türkiye'nin ilk Reklam ajansı değil, aynı zamanda günümüze değin yaşamayı sürdürülebilen bir Reklam ajansı olduğunu vurgulamam gerekiyor. Bizden önce bu işi yapan birçok kişi veya şirket vardı. Ancak daha sonra kurulan ve günümüzde halen faaliyet gösteren ajansların en eskisi 1947'lerden geliyor. Aramızdaki 32 senenin avantajının ölüp olmadığı tartışılır. Çünkü bu süre zarfında iki büyük savaş yaşandı ve Reklam ne kadar gündemdeydi... Bilinen çok da fazla bilgi yok..." sözleriyle başladı söyleşimize

Biraz İlançılık Reklam Ajansı'nın tarihinden bahseder misiniz?

1935 yılına kadar kurucu üç ortağı ile yoluna devam İlançılık Reklam Ajansı'na Kemal Salih Ser de dâhil oluyor. İzidor Barouh, firmaya 1932'de müşteri temsilcisi ve muhasebe müdürü olarak giriyor. Barouh, aynı zamanda az da olsa başka firmaların da muhasebesini tutuyor. Ve de İlançılık girdikten sonra 3-4 ay süreyle aşkamlan bu işi sürdürüyor. Maası kısa sürede artınca, diğer işlerden vazgeçiyor.

2. Dünya Savaşı'nın YANSIMALARI

2. Dünya Savaşı'nın Yahudilere, ülkemizdeki diğer gayri Müslimlere bazı yansımaları oldu. Varlık Vergisi gibi... O badireden de üç ortağı Yahudi olan firmamın sağlamlık çıktıkça ilginç...

Varlık vergisi yıllarında babam çalışan eleman olduğu için yüküklü bir vergi talebine maruz kalmadı... Şirketin işleri de o kadar düştü ki... Ancak Musevi ortaklarının, belirli miktarlarda bir ödemeler yaptıkları biliniyor. Bu şirketin ortaklarının hiçbir zaman göze çarpan bir zenginlikleri olmadı. Kemal Salih Ser'in belirli bir mal varlığı vardı. Diğer ortakların ise vefat ettikten sonra 10 yıl süreyle hanımınla ödenekler verildi. Bazıları ise 10 yıl ödemek yerine daha az olmak şartıyla ömürlüklerini sonlarına kadar ödenek almak talebinde bulundular. Bu dönemde delilik paralar kazanılan bir iş olarak karşımıza çıkmadığını bir göstergesi...

Reklam yaratıcılık gerektiren bir sektör. Ancak siz nasıl oluyor da üç nesil bu işin içindesiniz?

Kreatif olan dört kişi çok akıllı adamlar... Zira Reklam işinin yaratıcılık gerektirdiğini biliyorlardı. "Bu işe otomatik olarak çocuklarımızı alırsak ve bu çocuklar yaratıcı değilse bu iş batar" düşüncesinden yola çıkarak yazılı anlaşma yaptılar. Bir ortağı ayrılmış durumda hissesinin %10'unu ailesine kalır, diğer %15'ini şirketin içinde veya dışarıda gelişmesine yararlı olacak bir kimsese sanılacak... Babam İzidor Barouh böyle ortak oldu...

Reklamcılık, pazarlamanın bir bölümüdür...

Yani "price, place, promotion ve product" (fiyat, yer, promosyon ve ürün) olayları... Geçenlerde Fiat'ın CEO'su bir konuşmasında "4 P's of marketing" ifadesindeki çoğul anlama gelen "s" yi kimse dikkate almıyor. O's'ın anlamı speed yani hızdır" dedi. Reklamcılıkta, hız büyük önem kazandı.

Burada bir karar ihlali var. Zira siz İzidor Bey'in oğlusunuz...

Karar ihlalinin en önemli sebebi benim Reklamcılık eğitimi almış olmam... Saint Joseph'i bitirdikten sonra şimdiki Boğaziçi'nde iki sene işletme iki sene de "pazarlama" üzerine eğitim aldım. Beşinci sene de Reklamcılık üzerine master yaptım. Bu durum karşısında otomatik olarak ben, dışarıdan işe yarayacak bir eleman statüsüne girdim. Ama bunun yanı sıra bir avantajım daha vardı. Üniversitenin son senesi 1967'de üç arkadaş Ahmet Duru, Pınar Kılıç ve ben Türkiye'nin ikinci araştırma şirketini kurduk. Kurduğumuz bu şirket İlançılık ile kardeş şirket olarak bir süre araştırmalar yaptı... Büro Pars... Pazarlama ara-

İLANCILIK'ın Türkiye'ye tanıstırdığı İLKLER

- Medya satın alma şirketi, yani Türkiye'de reklam sektörüne bakıldığında iki unsur vardır: kreatif reklam ajansları ve reklam satın alma ajansları. İlançılık ikisini beraber götürür ve medya satın almayı Türkiye'de yaratan ilk reklâm ajansıdır- dünyanın hiçbir yerinde uygulanmazken... Basın organının ciro garantili tüm reklâm haklarını satın almak. Ancak bu uygulama diğer reklâm ajansları arasında sorun yarattı...
- Reklâmlar ya satış hesabı idi ya da götürülür usulde fiyatlandırılıyordu. İlançılık, ilk "sütun satır" kavramını getirdi...
- 1940'tan önce uygulanan "sandviç men" dediğimiz ayaklı reklâm da firmamızın fikri...
- Tünel vagonları içine reklâm alan ilk ajans...
- İlk reklâm okulu diyebiliriz... Bizden yetişen birçok kişi var...

tırma Reklam Servisleri... 1971 yılında onlardan ayıldım...

Su anda Türkiye'nin en önemli Reklam ajanlarından biri olan Pars Mccenn oldu.

İlker Barouh işinizi severek mi yapıyorsunuz?

Küçüklükten beri bu mesleğe kendimi yavaş yavaş hissediyordum. Uluslararası ticaret okudum, bilgisayar yazıcılığı üzerine master yaptım. Tek düşüncem Reklamcılıktı... Hep çekici geldi... Reklamı sevmezsen bu iş yürüzmez...

Üçüncü nesil olarak şirkete neler katacaksınız?

YB: Bundan iki sene evvel Kristal Elma'da kazandığımız ödülün yaratıcısı İlker'dir... Esem Mat Reklamı ile en iyi TV kampanyası ödülünü kazandık... Demek ki onda da bir yetenek var.

Baba-oğul çalışmak nasıl?

Y.B: Baba-oğul çalışmak kolay değil. Babamla 40 sene den beri çalışıyorum. Bizde bir sistem var işte birbirimize kazarız. Akşam iş çıkışında baba-oğul olarak hayatımıza devam ederiz. Bir gün sonra o tartışmadan eser kalmaz. Şahsi tartışmamız olmadı diyebiliriz.

BAŞYAZI

Yakup BAROKAS

Rengârenk horozlar/ Raşi'nin kızları

Stalin tarafından 1932 yılında Sovyet vatandaşlığından atıldığından Lev Troçki'nin uzun bir süre Büyükada'da yaşadığını biliyordum ama resmin en ünlü ustalarından Marc Chagall'ın Rusya'dan Fransa'ya göç ederken bu adada konakladığını yeni öğrendim.

Açılışı Gazze olayları nedeniyle bir yıl ertelenen ve 24 Ocak'a kadar gezilebilecek olan "Chagall: Yaşam ve Aşk" başlıklı sergiye sanatçının Kudus İsrail Müzesi'ndeki çizim, illüstrasyon ve desenlerinden oluşan 160 eseri yer alıyor. Suna ve İnan Kıraç Vakfı Kültür ve Sanat İşletmeleri Genel Müdürü M. Özalp Birol Chagall'ı şöyle tanımlıyor: "Rus doğup Fransız ölmüş-birisi. Ancak köklü bir Yahudi geleneğini benimsemiş bir. Onlardan biri gibi değil tamamen onlardan birisi."

Chagall'ın eserlerinde, II. Dünya Savaşı'ndaki karamsar tablo ve soykırımın rahmen sevgi var, havada uçan aşklar, çiçekler, kuş başlı insanlar, rengârenk horozlar var.

Açılış resepsiyonunda, Proje Asistanı Tanya Bahar, Hahambaşı Rav İsaak Haleva'ya açıklamalarda bulunurken resimlerdeki horozları ne anlama geldiğini sordum. Buna Yahudi geleneklerinde horozun önemli bir yeri bulunduğunu, yaşam enerjisi simgelediğini, her sabah horozların ötmesi ile yeni bir günün başladığını açıkladı.

Rav Haleva da; "Sabah Berahalin'inde okunan, "Kutsalın Sen Tanrımız Evrenin Kralı, horozu gündüze ve geceyi ayırt etmesini sağlayan arlayışı veren" sözcüklerini anımsattı.

Şalom'dan Robert Schild dostum ile bir sohbet sırasında, Yahudiliği bir meyyeye benzeterek çekirdeğin Tora'nın, özünü gelenekleri, kabuğunu da kültürün oluşturduğunu söylemişti.

Chagall'ın sergisini gezirken bu parametrelerin her Yahudi cemaatinin önceliklerinde yol gösterici olması gerektiğini düşündüm.

Noah Gordon'un "Hekimî ile Dan Brown'ın "Da Vinci Şifresi" tadında, Çağdaş Kaba'lânın babası sayılan Isaac Luria'nın öğrencisi Chaim Vital'in gizemli yaşam öyküsünü dile getiren Geert Kimpfen'in "Kabalists" romanı keyifle okuyup bitirdikten hemen sonra ölüme yine çok ünlü bir din bilginin yazışın öyküsünü temel edinen "Raşi'nin Kızları" kitabı geldi.

"Raşi'nin Kızları" California'da yaşayan Maggie Antori'un üç kitaplık dizisinin ilki ve ileride Raşi olarak tanınacak Ortaçağ din bilimi Salomon ben Isaac'ın en büyük kızı Yehovet'in adını taşıyor.

Talmud yorumları yazan Salomon ben Isaac, 11. yüzyılın Avrupa'sında toplumun şiddetle karşı çıktığı bir eğitim aktarımını gizli den gizliye gerçekleştirir ve kızlarına Talmud öğretir, hatta Tefilin takılmasına bile izin verir.

Mişna'da şöyle yazar: "Kadınlar, köleler ve reşit olmayanlar Şema okumakları ve Tefilin sarmakları muafır. Ancak dua ve mezuza koyma emrine mecburdurlar" ve Raşi şu açıklamayı getirir: "Kadınlarla kölelerin bunlardan muaf tutulmalarının nedeni, kölenin zamanının efendisine, kadının zamanın da kocasına ait olmasıdır". Ancak muaf olmak bu "mitvaların (sevapların) yerine getirilmesinin yasaklandığı" anlamına gelmez.

Kitap son derece etkileyici, sürükleyici bir anlatımla bir yandan tarihin farklı bir döneminde, o dönemin gelenekleri uyarınca gözden uzak yaşayan kadınların yaşamına odaklanıyor, diğer yandan da Talmud (Gemara ve Mişna) tartışmaları ile bizi bilgilendiriyor.

Kitapta, babalarının iki genç nişanlı, Yehovet ve Meir'i evlilikte dikkat etmeleri gereken davranışlar konusunda öğütleri, belli günümüzde daha oldukça cüretli, alışılmadık bulunabilir. Zıfat geçesi bölümünün oldukça erotik ve müstehcen olduğu düşünülür de çikabilir. Ne de olsa aradan on asır geçti...

Yine "Raşi'nin Kızları"nda, Samuel'in, okuması için oğlu Meir'e uzattığı, Talmud'un eki Kala (Gelin) Risalesi'nden bir alıntı: "Erkek kadına zevk vermez, ona sarılmayı ve kendini cinsel ilişki ile kutsamalıdır. Çirkin bir dil kullanmamalı ve kadına hörmetsizlik etmemelidir ancak onun okşaması ve türlü sarılmaları tahrik etmeli ki, hem kendi arzularını, hem de kadının arzularını tatmin edebilsin."

Bu kitabı okurken her Ortaçağ Fransa'sındaki tubuklu bir aşkın resmini izleyecek, hem de kendimizi gerçekten Raşi'nin öğrencisi gibi hissedeceğiz.

Babamın masasını yumrukladığım çok olmuştur. İlker ise masamın başına gelir, yumruk atmaz ama dik dik bakar. Yamm saat sonra bu da biter. Babama karşı büyük bir avantajım oldu... Bilgisayar benim üniversite yıllarımda henüz başlamıştı. İlerleyen yıllarda bu konuda kendimi geliştirdim, şimdi bir gençten daha hakimim diyebilirim. İlker'in avantajı telefonları ve bilgisayar sistemlerinde, olaylara daha rahat giriyor.

Hayat o kadar çabuk gelişiyor ki, 24 saat iş düşünür olduk... Bizim sektörümüz de, diğer sektörler gibi çok hızlı değişiyor... Bütün iş alanlarında eskiye oranla daha çok rekabet var, dolayısıyla daha farklı yaklaşımlara ihtiyaç duyuyor. İşimiz farklı markaları rakiplerinden ayırt edebilecek şekilde öne çıkarabilmek...

Reklamcılık, pazarlamanın bir bölümüdür... Yani "price, place, promotion ve product" (fiyat, yer, promosyon ve ürün) olayları... Geçenlerde Fiat'ın CEO'su bir konuşmasında "4 P's of marketing" ifadesindeki çoğul anlama gelen "s" yi kimse dikkate almıyor. O's'ın anlamı speed yani hızdır" dedi. Reklamcılıkta, hız büyük önem kazandı.

Yanınm gelişimi, görüşüme göre şu: eskiden bütün Reklamlar, medyayı düşünerek hazırlanırdı. Artık bunu düşünerek hazırlanmayacak. Hedef müşteri kidesini göz önüne alacaksn, onun anlayacağı dile göre hazırlayacaksn ve hangi mecrada yayınlarsam, doğru hedefe ulaşır şekilde planlayacaksn... İş biraz farklı düşünmek gerekiyor...

Teknolojinin Reklamda uygulanmasında, internet çok önemli. İnsanı anında yakalayan ve kaçamayacağı, radyo yine önem kazanmaya başladı diye öngörüyorum. Aray kulanıların çoğu radyo kanallarını dinliyor... Kazanmış olduğumuz Kristal Elma'ya baktığımızda da bunu görebiliyoruz...

Firmamızın internet bölümünden İlker sorumlu, Şanslı olarak iki önemli faktörüm var... Finans olarak babam, gelişime doğru gittiğimiz internet ve teknoloji bölümünde de İlker var...

Bu da bizim, İlançılığın başındaki 2-3 kişi için önemli unsur...

Nice yıllara...

İzidor BAROUH

100 yılınızı kutluyorsunuz... Böyle bir değişim yaşayacağınızı ve bir aile şirketine dönüşeceğinizi hiç düşünmüş müydünüz?

Müşteri temasları ile basit bir şekilde başladım. Katıyen bu duruma geleceğim hiç aklıma gelmezdi... 1950'lerden sonra ortak oldum. İlk önce %15 verdim, havalarla uçtum...